

Asia: VN/23899/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot koskien HE luonnosta

Kemianteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä hallituksen esitykseen laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta VN/23899/2023

Kemianteollisuuden tavoitteena on olla luontopositiivinen ja hiilineutraali vuoteen 2045 mennessä osana omaehtoista vastuullisuusohjelmaa, Responsible Care, (lue lisää: <https://www.kemianteollisuus.fi/fi/vastuullisuus/hiilineutraalikemia2045/>). Tavoite ei ole helppo ja useissa aiheeseen liittyvissä selvityksissä onkin tunnistettu kriittisiä tekijöitä, joita tavoitteen saavuttaminen tulee vaatimaan niin toimintaympäristöltä kuin toimialan yrityksiltä itseltään. Selvityksien perusteella on kuitenkin selvää, että kemianteollisuuden yrityksiä on mahdollista kutistaa hiilijalanjälki minimiin ja samalla kasvattaa kädenjälki todella suureksi. Toisin sanoen, kutistaa tehtaiden suorat päästöt Suomessa ja mahdollistaa samalla globaaleille asiakkaille merkittävät päästövähennykset.

Luontopositiivisen ja hiilineutraalin kemianteollisuuden saavuttaminen tulee vaatimaan massiiviset investoinnit esimerkiksi sähköistymiseen, sekä hiilineutraaliutta tukeviin vaihtoehtoisiin raaka-aineisiin. Tasapuolisella ja kilpailukykyisellä toimintaympäristöllä, sekä riittäväillä hiilivuotosuojilla tulee olemaan merkittävä rooli tavoitteiden saavuttamisessa.

Kemianteollisuus suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti kunnianhimoisiin ilmastotavoitteisiin, mutta polttoaineen jakelijoiden päästökauppa on päällekkäinen muiden nykyisten ohjauskeinojen kanssa. Kemianteollisuus ry kannattaa lähtökohtaisesti pitkäjänteistä ja ennustettavaa jakeluvloitetta muiden ylimääräisten verojen ja maksujen sijaan. Tästä syystä Kemianteollisuus ry on suhtautunut epäilevästi päästökaupan laajentamista polttoaineen jakelijoihin (ETS2).

Kemianteollisuuden yleisiä huomiota luonnoksesta

1. Päästölupavelvollisuudesta ja raaka-ainekäytöstä

Kemianteollisuus ry:stä on ymmärrettävää, että polttoaineen jakelija ei pysty kaikissa tapauksissa varmistamaan mihin käyttökohteeseen myyty polttoaine tai raaka-aine lopulta päättyy, jolloin on perusteltua, että päästölupavelvollisuus siirtyy eteenpäin.

Haasteen tuo kuitenkin tilanteet, joissa päästökaupan ulkopuolinen yritys ostaa polttoainetta raaka-ainekäyttöön, jolloin yritys joutuu, joko päästölupavelvolliseksi tai kärsimään päästöoikeuden hinnan perusteelta. Tällaisille tapauksille tulisi löytää mahdollisimman kevyet ja kustannustehokkaat tavat osoittaa raaka-ainekäyttö ja/tai hoitaa mahdolliset uudet päästökauppavelvoitteet, sillä raaka-ainekäyttö ei tulisi kuulua uuden päästökaupan piiriin. Vaatimukseen tulisi kiinnittää erityisesti huomioita, kun on kyse suhteellisen pienistä polttoaine/raaka-ainevirroista.

Kemianteollisuus ry:n mielestä olisi myös täysin perusteltua palauttaa mahdollinen ylimääräinen ja perusteeton ETS2 maksu raaka-ainekäytön osalta.

2. Ylimääräistä byrokratiaa tulee välttää

Turhaa uutta ja ylimääräistä byrokratiaa tulee välttää kaikin keinoin, uusien ETS2-yrityksien osalta. Ylimääräistä byrokratiaa ja päällekkäisyyksiä tulee pyrkiä välttämään myös sellaisien yritysten osalta, jotka ovat jo ETS1-velvoitteiden piirissä ja joita ETS2 tulee koskemaan. Tällaisissa tilanteissa onkin tärkeää, että ETS2:sta mahdollisesti seuraavat muutokset pystytään toteuttamaan mahdollisimman kevyesti nykyisten päästökauppayritysten tarkkailu ja seurantajärjestelmien tuella. Kemianteollisuudesta on myös yleisellä tasolla hyvä, että velvoitteet on mahdollista siirtää polttoaineen toimittajalle sopimuksella, jotta yrityksillä olisi mahdollisimman paljon vaihtoehtoja tulevien velvoitteiden suhteen.

3. Aikataulusta ja tulevista vaatimuksista

Polttoaineen jakelijoiden päästökaupan tulisi alkaa vuoden 2025 alusta ja toistaiseksi lainsäädännön toimeenpano ei ole valmista ja aiheeseen liittyy paljon epäselvyyksiä. Useilla yrityksillä tulisi olla päästölupa voimassa jo vuoden 2025 alussa, joten tiedon välittämällä ja ohjeistuksella on kiire.

Yrityksille ei tule vierittää liian epäselviä ja epärealistisia vaatimuksia mielivaltaisilla aikatauluilla. Etenkin alkuun tarvitaan suurta joustavuutta myös viranomaistahoilta.

4. Teollisuuden kuljetuksien kilpailukyvyistä tulee huolehtia – jakeluvuorituksen tulisi ohjata

Kemianteollisuus ry:stä on tärkeää ohjata liikenteen päästöjä vähentämistä pitkäjänteisesti ja ennakoitavalla tavalla jakeluvuorituksen kautta. Kemianteollisuus ry on huolissaan teollisuuden kuljetusten kilpailukyvyistä ja kustannustaakkaa tulisi keventää ylimääräisten maksujen ja päällekkäisten verojen osalta. Lähtökohtaisesti verotusta on järkevintä keventää energiasäilytöksen kautta.

Sääntely yhteisö

Palaute ehdotetusta säännellyn yhteisön määritelmästä ja velvoitteiden siirrosta sopimuksella sekä sääntelyn kohdetta koskevista vaikutuksista

Kemianteollisuudesta on yleisellä tasolla hyvä, että velvoitteet on mahdollista siirtää, jotta yrityksillä olisi mahdollisimman paljon vaihtoehtoja tulevien velvoitteiden suhteen. Turhaa uutta ja ylimääräistä byrokratiaa tulee kuitenkin välttää kaikin keinoin, uusien ETS2-yritysten osalta. Ylimääräistä byrokratiaa ja päällekkäisyyksiä tulee pyrkiä välttämään myös sellaisien yritysten osalta, jotka ovat jo ETS1-velvoitteiden piirissä ja joita ETS2 tulee koskemaan. Tällaisissa tilanteissa onkin tärkeää, että ETS2:sta mahdollisesti seuraavat muutokset pystytään toteuttamaan mahdollisimman kevyesti nykyisten päästökauppayritysten tarkkailu ja seurantajärjestelmien tuella.

Maa-, metsä- ja kalatalous

Miten ja kenelle mahdolliset hyvitykset tulisi toteuttaa erityisesti maa-, metsä- ja kalatalouden toimialoilla?

-

Liikennesektorin toimijat

Mitä vaikutuksia soveltamisalarajauksella on toimintaanne?

Kemianteollisuus ry on huolissaan teollisuuden kuljetusten kilpailukyvyistä ja kustannustaakkaa tulisi keventää ylimääräisten maksujen ja päällekkäisten verojen osalta. Lähtökohtaisesti verotusta on järkevintä keventää energiasäilytöksen kautta. Kemianteollisuus ry:stä on tärkeää että liikenteen päästöjen vähentämistä ohjataan lähtökohtaisesti pitkäjänteisesti ja ennakoitavalla tavalla jakeluvuorituksen kautta.

Miten mahdolliset hyvitykset niille yritysmuotoisille toimijoille, joiden käyttämä polttoaine tulee soveltamisalan piiriin, voisi toteuttaa?

Kemianteollisuus ry:n mielestä olisi täysin perusteltua hyvittää mahdollinen ylimääräinen ja perusteeton ETS2 maksu myös raaka-ainekäytön osalta.

Tikka Tuomas
Kemianteollisuus ry